

Organ	Landstingsstyrelsen
Plats	Sammanträdesrum Mälaren, Landstingshuset, Västerås
Tidpunkt	Onsdagen den 26 oktober 2016
Ledamöter	Denise Norström (S), Ordförande Kenneth Östberg (S) Tommy Levinsson (S) Lena Johansson (S) Ulrika Spårebo (S) Mikael Peterson (S) Hans Jansson (V), 1:e vice ordförande Pernilla Rinsell (MP), ersätter Andreas Porswald (MP) Tomas Högström (M), 2:e vice ordförande Maria Dellham (M) Jenny Landernäs (M) Helena Hagberg (L) Birgitta Andersson (C) Malin Gabrielsson (KD) Maria Liljedahl (SD)
Ersättare	Aurora Pirraku Eriksson (S) Fehmi Paulus (S) Karin Thorborg (V) Mikael Andersson Elfgren (M) Gunnar Björnstad (M), till och med § 298 Barbro Larsson (C)
Övriga	Anders Åhlund, landstingsdirektör Nils-Eric Gustavsson, ekonomidirektör Lennart Iselius, hälso- och sjukvårdsdirektör Mats Beskow, HR-direktör Mats Gunnarsson, regionutvecklingsdirektör Eva Lindahl, kommunikationsdirektör Håkan Wittgren, sjukhuschef Christina Jogér, förvaltningschef Marianne Bergendal, förvaltningschef Benita Gren Karlsson, administrativ chef Christina Ersson, mötessekreterare Per Östblom, redovisningschef Karin Lidgren, ekonomichef Västmanlands sjukhus Axel Eriksson (S), politisk sekreterare Margareta Cannerfors Ronsten (V), politisk sekreterare Åsa Tinnerholm (MP), politisk sekreterare Johan Liljeqvist (L), politisk sekreterare Christer Alzén, Länsstyrelsen, § 292 Mikael Hjorth, Länsstyrelsen, § 292 Jessica Cedergren, Länsstyrelsen, § 292 Simon Bölling, Länsstyrelsen, § 292 Monika Eriksson Bertilsson, Västmanlands kommuner och landsting, § 292 Johanna Andersson, projektledare, § 292

§ 288 Fastställande av föredragningslista

Landstingsstyrelsens beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs.

Bil 1

Malin Gabrielsson lämnar nämndinitiativ enligt bilaga. Beslut om handläggning fattas vid sammanträdet 2016-11-30.

§ 289 Föregående protokoll

Anmäls att protokoll från sammanträdet 2016-10-05 justerats i föreskriven ordning.

§ 290 Justering

Landstingsstyrelsens beslut

1. Helena Hagberg utses att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 291 Nästa sammanträde

Landstingsstyrelsens beslut

1. Landstingsstyrelsens nästa ordinarie sammanträde ska äga rum onsdagen den 30 november 2016.

§ 292 Muntlig information

- Utbildning för det regionala uppdraget
- Christer Alzén informerar om regionalt tillväxtarbete och tar bland annat upp Europa 2020-strategin, Nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft, Regionalt utvecklingsprogram och strategin Affärsplan Västmanland. Han berättar också om hur arbetet för ett stärkt regionalt ledarskap bedrivs. Mikael Hjorth tar upp hur man arbetar med att utveckla och attrahera tillväxtföretag och tar bland annat upp olika råd för till exempel internationalisering och innovation, berör finansiering och utmaningsdriven utveckling, det vill säga vidareutveckling av de tydliga styrkeområden som finns i länet, nämligen automation, järnväg och energi samt vård och hälsa. Christer Alzén går över till att informera om det så kallade 1:1-anslaget som är till för regionala tillväxtåtgärder. Han tar också upp exempel på pågående projekt med finansiering från 1:1-anslaget och olika former av företagsstöd. Därefter går han över till att diskutera kompetensförsörjning och jämställd regional tillväxt.
- Monica Eriksson Bertilsson informerar om arbetet med mellankommunala frågor som i dag bedrivs inom Västmanlands kommuner och landsting. Hon tar upp pågående förändring, samhällsbyggnad samt arbetet inom välfärdsområdet, lärande och skola, arbetsmarknad och turism. Hon går också in på arbete med processer och frågor mellan enbart kommunerna.
- Jessica Cedergren informerar om infrastrukturfrågor och tar upp infrastrukturplanering på nationell nivå, olika infrastrukturplaner, hur man kan nå framgång i

infrastrukturfrågor och något om vad nästa utbildningstillfälle för landstingsstyrelsen kommer att handla om.

- Information från förvaltningscheferna
- Håkan Wittgren informerar om arbetet med kostnadsläget inom Västmanlands sjukhus och gör först en återblick på arbetet sedan våren 2015 med de förutsättningar som rådde då, de mål som sattes upp och hur man tänkte nå målen. Han går också in på hur man har arbetat med nästa års budget med bland annat benchmarking mot andra landsting. Han går till slut kort in på nästa års budget för förvaltningen och hur arbetet ska bedrivas under året.
- Christina Jogér informerar kort om arbetet med att fasa ut hyrläkare inom psykiatrin.
- Nils-Eric Gustavsson informerar om internkontrollplan 2017 och tar upp vad internkontroll handlar om, uppföljning av internkontroll, landstingsstyrelsens ansvar, nämndernas ansvar samt vad revisorerna granskar och prövar. Han går in på kontrollen av olika punkter som kontrollerats under året, till exempel bisyssla, logguppföljning och kontanthantering. Han går sedan in på punkter som ska följas upp 2017, till exempel följsamhet till tobakspolicyn och drift-optimering avseende inomhusklimatet.
- Eva Lindahl och Anne Almquist informerar om en revidering av riktlinjen för invånares åtkomst till journalen. De tar upp aktuell användarstatistik, bakgrund till revideringen, grov tidplan för de förändringar som föreslås och går igenom ändringsförslagen. De går också igenom de dokument som föreslås vara styrande för ändringarna.
- Simon Bölling informerar om den regionala utbildnings- och arbetsmarknadsprognosen för Västmanland, Sörmland, Örebro och Östergötland. Han tar upp att kompetensplattformsuppdraget handlar om kompetensförsörjning och berättar om olika projekt inom kompetensplattformen. Därefter går han in på själva prognosen och tar upp vilka regioner och organisationer som medverkat, går igenom vilka områden som finns med i rapporten, tar upp tillgångs- och efterfrågeprognoser för arbetskraft, faktorer som påverkar tillgång och efterfrågan, befolkningsutvecklingen i Västmanlands län och den omgivande regionen, utvecklingen av sysselsättning inom olika tjänstebranscher, förändringen av antalet sysselsatta efter utbildning, och går sedan in på utbildningar där utvecklingen går mot brist i Västmanlands län. Rapporten går igenom yrke för yrke hur prognosen ser ut. Han går därefter in närmare på gruppen sjuksköterskeutbildade där prognosen talar om en ökad brist på arbetskraft, gruppen med datautbildning där det också kan förutses en brist, samt gruppen med läkarutbildning där situationen ser något bättre ut.
- Anders Åhlund informerar om rekryteringen av ny hälso- och sjukvårdsdirektör respektive ny regional utvecklingsdirektör.
- Berith Östberg informerar kort om månadsrapport till och med september 2016 för Landstinget Västmanland.

§ 293 Samverkan med fackliga organisationer

Ärendena i föredragningslistan har behandlats enligt MBL samt i central samverkansgrupp 2016-10-18.

Inga synpunkter framfördes på ärendena i föredragningslistan.

Ärenden till Landstingsstyrelsen

§ 294 Avsiktsförklaring om överförande av regionalt utvecklingsansvar från Länsstyrelsen till Landstinget Västmanland

LTV 161499

Sammanfattning

I en proposition till riksdagen föreslås att delar av det regionala utvecklingsansvaret ska överföras från Länsstyrelsen i Västmanlands län till Landstinget i Västmanland från och med den 1 januari 2017. För att befästa ansvarsfördelning och roller samt resurser som ska gå över till landstinget har en avsiktsförklaring gemensamt utarbetats av parterna.

Beskrivning av ärendet

Landstinget vill bli en tydligare regional företrädare

Landstinget har ansökt om att få ta över det regionala utvecklingsansvaret från staten från och med 1 januari 2017. Samtliga kommuner i länet har tillstyrkt landstingets ansökan. Ett av skälen till att landstinget vill ta över det regionala utvecklingsansvaret är att det stärker demokratin då landstinget har ett folkvalt fullmäktige. Andra motiv är att landstinget kan driva de regionala utvecklingsfrågorna tydligare och mer samlat än det görs idag, då uppgifterna hanteras av länsstyrelsen, landstinget och VKL. Utåt blir Västmanland starkare och förväntas bland annat kunna få större genomslag i förhandlingar med staten och vid ansökningar om EU-medel.

Formellt beslut i riksdagen under oktober 2016

Regeringen har lagt en proposition som föreslår att lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar ändras så att Landstinget Västmanland får ta över ansvaret från Länsstyrelsen i Västmanland från den 1 januari 2017. Riksdagen biföll förslaget den 19 oktober 2016. Regeringen gav den 2 juni 2016 Länsstyrelsen i uppdrag att förbereda en överföring av uppgifter inom det regionala utvecklingsansvaret. Förberedelserna ska utmytna i att parterna är överens om vilka uppgifter som förs över och vilka resurser från länsstyrelsens förvaltningsanslag som ska föras över till landstinget. Länsstyrelsen har lämnat en redogörelse till regeringskansliet över vad parterna har enats om.

Avsiktsförklaringen reglerar uppgifter, roller och resurser

I avsiktsförklaringen beskrivs det regionala utvecklingsansvaret och de uppgifter som går över till landstinget. Det innebär bland annat att landstinget ska ansvara för uppgiften att utarbeta en strategi för länets långsiktiga utveckling; det regionala utvecklingsprogrammet samt samordna insatser för genomförande av strategin. Vidare ska landstinget ansvara för frågor om planer för regional transportinfrastruktur, fördelning av de statliga kulturanslagen, samt besluta om användningen av

regionalpolitiska och andra statliga utvecklingsmedel. Det blir Landstinget Västmanlands uppgift att företräda invånarna och regionala intressen och man ska även hantera samordningsfrågor tillsammans med kommunerna.

Länsstyrelsen är regeringens företrädare i länet och ska fortsättningsvis verka för att nationella mål får genomslag i länet, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Det ligger i både landstingets och Länsstyrelsens ansvar och intresse att främja länets hållbara utveckling på bästa sätt.

Överenskommelse om fortsatt samverkan kommer i nästa steg

Att utveckla Västmanland till en nationellt och internationellt konkurrenskraftig region ställer stora krav på resurser liksom på ett effektivt samlat utnyttjande av dessa. Det är därför viktigt att parterna samarbetar för att ge största mervärde av tillgängliga resurser i syfte att skapa bästa möjliga framtid för dem som bor och verkar i länet. Inom flera verksamhetsområden av betydelse för Västmanlands utveckling har de två organisationerna väsentliga beröringsytor. En särskild överenskommelse som reglerar fortsatt samverkan mellan Länsstyrelsen Västmanland och landstinget kommer att utarbetas och underställas landstingsstyrelsen före årsskiftet 2016/2017.

Invånarperspektiv

Ur invånarperspektiv innebär förändringen att folkvalda politiker kan ställas till svars för de åtgärder som genomförs för att gynna den regionala utvecklingen. Dialogen och förankringen av de regionala utvecklingsfrågorna förväntas bli bättre i och med att landstinget får ansvaret och kommunerna och landstinget tillsammans skapar en samverkansstruktur för de regionala frågorna.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förändringen betraktas som en verksamhetsövergång och landstinget kommer att erbjuda berörda medarbetare vid länsstyrelsen anställning i landstinget. Medarbetare i landstinget som redan idag arbetar med regionala utvecklingsfrågor kommer tillsammans med medarbetarna från länsstyrelsen att skapa en verksamhetsorganisation, inom Centrum för regional utveckling, för dessa uppgifter.

Avsiktsförklaringen reglerar hur stora resurser från Länsstyrelsens förvaltningsanslag som ska överföras till landstinget. Totalt är det 16,2 årsarbetare på Länsstyrelsen som arbetar med de uppgifter som förs över till landstinget. Cirka 40 procent av dessa medarbetare är finansierade på förvaltningsanslaget och cirka 60 procent finansieras med sakanslag och projektmedel. Det innebär att resurser för 6,7 procent årsarbetskrafter ska överföras till landstinget. Överföringen sker via det regleringsbrev som Länsstyrelsen beräknas få i december 2016. Utöver förvaltningsanslaget kommer landstinget att få över projektmedel och det som kallas för 1:1-anslaget, Regionala tillväxtåtgärder. Under de gångna åren har det etablerats en fördelningsprincip innebärande att landstingen/regionerna erhållit 95 procent och Länsstyrelsen har fått behålla 5 procent av 1:1-anslaget. Beslut om 1:1-anslaget kommer i regleringsbrevet i december. För att försäkra sig om att Landstinget Västmanland ska erhålla 95

procent av 1:1-anslaget har en skrivelse med begäran om detta sänts till Näringsdepartementet.

Miljökonsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Uppföljning

Verksamheten och ekonomin kommer att följas upp i landstingets löpande uppföljning och redovisning. Vidare ska särskild redovisning avges till regeringen gällande ianspråktagande av regionala utvecklingsmedel.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Avsiktsförklaringen mellan Länsstyrelsen i Västmanlands län och Landstinget Västmanland om överföring av regionalt utvecklingsansvar godkänns.

§ 295 Politiska samverkansgrupper i regionen från 2017

LTV 161482

I överenskommelsen om samverkan som träffats mellan kommunerna och landstinget framgår att den strategiska regionala beredningen kan tillsätta och avsluta fasta eller tillfälliga politiska samverkansgrupper kring olika verksamhetsområden/frågeställningar.

Inför starten av den strategiska regionala beredningen år 2017 inrättar landstingsstyrelsen på prov tre politiska samverkansgrupper under perioden 2017-2018.

Styrgruppen för regionbildningen lämnar redovisat förslag på de politiska samverkansgruppernas uppdragsbeskrivning och antal ledamöter i dessa. Förslaget har diskuterats i styrgruppen och därefter i en workshop den 30 augusti med politiker från kommunerna och landstinget. Styrgruppens förslag innebär en ändring i förhållande till överenskommelsen såtillvida att samverkansgruppen som ska hantera regionala kulturfrågor har kompletterats med idrottsfrågor.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Uppdraget för de politiska samverkansgrupperna äldre, barn/unga och kultur/idrott för perioden 2017-2018, antalet ledamöter samt arbetsformer i enlighet med styrgruppens förslag fastställs.
2. Valbara till regionens ledamöter i samverkansgrupperna är ledamöter och ersättare i landstingsstyrelsen och landstingsfullmäktige.

§ 296 Enskilda personers direktåtkomst till journalinformation via e-tjänsten Journalen

LTV 140673

Landstingsstyrelsen godkände 2015-06-17 § 153 regelverket för enskilds direktåtkomst till journalinformation. Ineras styrelse har därefter fattat beslut om ett reviderat nationellt ramverk med en målsättning som ska uppnås innan utgången av år 2020. Samtliga landsting och regioner stöder Ineras beslut.

Förändringarna i nuvarande funktionalitet föreslås ske under fyra år. Därför har förslag på en strategisk inriktning tagits fram som visar på denna förändring. Landstingsstyrelsen föreslås fatta beslut om den strategiska inriktningen. Parallellt har en instruktion om aktuellt regelverk arbetats fram för att beskriva gällande

funktionalitet per dags datum. Denna instruktion föreslås ägas av objektägaren för Journalen och uppdateras efter hand som förändringarna genomförs.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Landstingsstyrelsen godkänner riktlinjen "Strategisk inriktning gällande enskilda direktåtkomst till journalinformation via e-tjänsten Journalen".
2. Landstingsstyrelsen godkänner att instruktionen "Enskilda direktåtkomst till journalinformation via e-tjänsten Journalen" ägs och hanteras av objektägaren.
3. När förändringar genomförs ska återrapportering till landstingsstyrelsen ske.

§ 297 Riktlinje - informationssäkerhet för medarbetare

LTV 161483

Sammanfattning

Riktlinjen "Informationssäkerhet för medarbetare" ersätter de tidigare fastställda riktlinjerna "Användning av internet, e-post m.m." och "Användning av telefax vid överföring av patientrelaterad information".

I riktlinjen samlas de viktigaste reglerna som medarbetare i landstinget måste känna till för en säkrare informationshantering. Riktlinjen innehåller bland annat bestämmelser om lösenordshantering, extern åtkomst och lagring av elektroniska dokument. I riktlinjen intas de bestämmelser som sedan tidigare finns i separata dokument om bland annat användningen av internet och e-post.

Beskrivning av ärendet

Nivån på informationssäkerheten i landstingets verksamheter kan till viss del styras genom tekniska funktioner i it-system och tjänster. Lika viktigt är att medarbetarna förstår riskerna i informationshanteringen och agerar på ett säkert sätt. Riktlinjen slår fast att alla medarbetare ska ha tillgång till enkel, aktuell och lättbegriplig information om gällande regler och att det är respektive chef som ansvarar för att samtliga medarbetare får lämplig utbildning.

Riktlinjen föreslås gälla all verksamhet och alla medarbetare som använder landstingets information. Som medarbetare räknas även uppdragstagare och externa leverantörer.

Hanteringsregler

Riktlinjen innehåller bland annat regler om följande:

- användning av datorer och mobila enheter
- lösenordshantering
- internet, e-post med mera
- lagring av elektroniska dokument
- användning av Skype

Riktlinjen slår fast att alla medarbetare ska ha tillgång till enkel, aktuell och lättbegriplig information om gällande regler. Ansvar för att samtliga medarbetare får lämplig utbildning ligger hos respektive chef.

Invånarperspektiv

I landstingsplanen för år 2016-2018 betonas vikten av att invånarna alltid ska kunna lita på att information hanteras i enlighet med gällande lagar och regler. Skyddet av den personliga integriteten är avgörande för invånarnas förtroende för landstingets informationshantering.

De bestämmelser som ingår i den föreslagna riktlinjen avser att höja nivån på informationssäkerheten och därigenom minska risken för att information hamnar i orätta händer, blir felaktig eller inte är tillgänglig i kritiska verksamhetsprocesser.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Förslaget till riktlinjer förväntas inte medföra ökade kostnader för landstinget.

Miljökonsekvenser

Förslaget till riktlinjer förväntas i sig inte medföra miljökonsekvenser. Införandet av landstingets lösning av Skype i verksamheterna kan medföra ett ökat utnyttjande av distansmöten och därmed miljövinster i form av minskat resande.

Uppföljning

Efterlevnaden av de föreslagna riktlinjerna kommer att följas upp inom ramen för landstingets informationssäkerhetsarbete och redovisas i samband med ledningens genomgång för år 2016.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Riktlinje för "Informationssäkerhet för medarbetare" fastställs.
2. Riktlinjer för säkerhetsarbete samt offentlighets- och sekretessfrågor vid användningen av IT fastställs fortsättningsvis av landstingsdirektören.

§ 298 Investeringsbudget 2017

LTV 161484

Sammanfattning

Föreslås att landstingsstyrelsen fastställer förslagen investeringsbudget för 2017.

Beskrivning av ärendet

I landstingsplanen som behandlades av fullmäktige i juni 2016 framgår att landstinget har avsatt medel för investeringar med 480 miljoner kronor år 2017. Av beloppet avsågs 300 miljoner kronor användas för byggprojekt och därtill knuten utrustning, 165 miljoner kronor för övrig verksamhetsanknuten utrustning och inventarier och 15 miljoner kronor till immateriella tillgångar. Landstingsstyrelsen har möjlighet att omfördela beloppen inom investeringsramarna.

Byggnader

Investeringsplanen för byggnader med tillhörande byggutrustning baseras på en behovsinventering från respektive förvaltning som har prioriterats av landstingets investeringsråd. De allra flesta projekten befinner sig i ett tidigt skede, vilket innebär att den största delen av investeringsbeloppen baseras på schablonberäkningar.

Ramen för byggnadsinvesteringar 2017 uppgår till 300 miljoner kronor. Föreslagen budget 2017, 300,1 miljoner kronor, överstiger ramen något, vilket beror på att delar av oförbrukade investeringsmedel från 2016 jobbat in i budgeten för 2017. För 2016 uppgår de beräknade utgifterna för byggprojekten inklusive utrustning bygg till cirka 257 miljoner kronor, medan ramen var 300 miljoner kronor. Hur mycket som slutligen flyttas mellan åren bestäms i samband med bokslutet.

För år 2018 och 2019 finns inga investeringsmedel budgeterade för de två större projekten på Västmanlands sjukhus Västerås, Nytt operations- och diagnostiskt hus (NOD) och Nya vårdplatser. För att projekten ska kunna gå vidare efter lokalplanering behöver investeringsramarna höjas för 2018 och 2019.

Inventarier och utrustning samt immateriella tillgångar

Inventarie- och utrustningsönskemålen från förvaltningarna uppgår till totalt 180 miljoner kronor, vilket är mer än planeringsramen på 165 miljoner kronor. För 2017 finns inget planerat behov av investeringar i immateriella tillgångar. Föreslås därför att outnyttjad ram för immateriella tillgångar finansierar den överskjutande delen inom inventarier och utrustning.

Invånarperspektiv

På sikt är syftet med investeringarna att de ska bidra till att uppnå landstingets övergripande mål och därmed gagna invånarna.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

En förutsättning för att angivna investeringar ska kunna göras är att förvaltningarna har utrymme i sina driftbudgetar för hyror respektive kapitaltjänstkostnader.

Miljökonsekvenser

Miljökonsekvenserna av investeringarna begränsas genom etablerade rutiner och fastslagna mål.

Uppföljning

Investeringsbudgeten följs upp i samband med landstingets ordinarie uppföljning.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Landstingsstyrelsen antar föreslagen budget för respektive projekt avseende 2017 för byggnader med tillhörande utrustning.
2. Landstingsdirektören får i uppdrag att se över investeringsramarna inför arbetet med landstingsplan 2018-2020 och ytterligare bereda planerna för 2018 och 2019 avseende byggnadsinvesteringar.
3. Landstingsstyrelsen antar föreslagna investeringsramar avseende 2017 för inventarier och medicinsk teknisk utrustning.
4. Landstingsdirektören får i uppdrag att ytterligare bereda planerna för 2018 och 2019 avseende inventarier och medicinsk teknisk utrustning inför arbetet med landstingsplan 2018-2020.

Protokollsanteckning

Tomas Högström, Maria Dellham och Jenny Landernäs lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

Bil 3

Malin Gabrielsson lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

§ 299 Rapport över uppföljning av intern kontroll 2016

LTV 161485

I reglementet för internkontroll anges att det årligen ska upprättas en särskild plan för granskning/uppföljning av den interna kontrollen. Resultatet från uppföljningen ska rapporteras till landstingsstyrelsen.

För år 2016 har nu samtliga förvaltningars uppföljningar tagits fram. Uppföljningarna har redovisats i respektive förvaltnings delårsrapport.

I 2016 års interna kontrollplan är följande uppföljningsområden landstingsgemensamma:

- Kontroll av efterlevnad av riktlinje och instruktion för bisyssla.
- Kontroll av att nytillkomna projekt följer riktlinje och instruktion för externt finansierade projekt.
- Kontroll av löneutbetalningar, att utanordningslistan i Heroma kontrolleras och signeras.

Dessutom har fyra förvaltningsspecifika kontrollområden granskats.

Uppföljningen visar att det skett betydande förbättringar inom den systematiska logguppföljningen jämfört med tidigare års uppföljning. Det finns dock fortfarande verksamheter där efterlevnaden behöver förbättras. Överlag så har uppföljningen identifierat områden där åtgärder behöver vidtas.

Resultatet över uppföljningen har sammanfattats i föreliggande rapport.

Landstingsstyrelsens beslut

1. De förvaltningar som uppvisar brister i uppföljningen får i uppdrag att vidta åtgärder så att gällande rutiner och instruktioner efterföljs.
2. Landstingsdirektören får i uppdrag att se över riktlinje och instruktion avseende bisyssla.
3. Landstingsstyrelsen följer även 2017 löneutbetalningar och systematisk logguppföljning.
4. I övrigt läggs rapporterna över uppföljningen av den interna kontrollen 2016 till handlingarna.

§ 300 Internkontrollplan 2017

LTV 161486

I reglementet för internkontroll anges att landstingsstyrelsen årligen ska upprätta en särskild plan för granskning och uppföljning av den interna kontrollen. Kontrollplanen skall inarbetas i förvaltningsplanen och rapporteras till landstingsstyrelsen efter delårsrapport 2.

Förslag till intern kontrollplan för Landstinget Västmanland 2017 har tagits fram.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Förslaget till intern kontrollplan för 2017 godkänns.

§ 301 Treårsplan och investeringsram samt lånebehov för Folkandvården Västmanland AB

LTV 161487

Fullmäktige fastställde 2013-11-20 § 133 riktlinjen Principer för Landstinget Västmanlands ägande av företag. Riktlinjen är framtagen dels i syfte att stärka ägarstyrningen av landstingets bolag, dels med anledning av ändringar i kommunallagen om förstärkt uppsiktsplikt. Enligt riktlinjen ska Folkandvården Västmanland AB lämna uppgift om kommande årens investerings- och lånebehov.

Folkandvården Västmanland AB har tagit fram investeringsplan och lånebehov för perioden 2017-2019.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Landstingsstyrelsen godkänner föreliggande förslag till investeringsplan och låneram för perioden 2017-2019.
2. Folkandvården Västmanland AB:s investeringsplan och låneram anmäls till fullmäktige.

§ 302 Investerings- och låneram för AB Västerås Lokaltrafik

LTV 161488

Fullmäktige fastställde 2013-11-20 § 133 riktlinjen Principer för Landstinget Västmanlands ägande av företag. Riktlinjen är framtagen dels i syfte att stärka ägarstyrningen av landstingets bolag, dels med anledning av ändringar i kommunallagen om förstärkt uppsiktsplikt. Enligt riktlinjen ska AB Västerås Lokaltrafik lämna uppgift om de kommande tre årens investerings- och lånebehov.

AB Västerås Lokaltrafik har tagit fram investeringsplan och lånebehov för perioden 2017-2019.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Landstingsstyrelsen godkänner föreliggande förslag till investeringsplan och låneram för perioden 2017-2019.
2. AB Västerås Lokalttrafiks investeringsplan och låneram anmäls till fullmäktige.

§ 303 Yttrande över revisionsrapporten Uppföljning av granskning 2013 om sammanhållen vård för de mest sjuka äldre

LTV 160987

Landstingets revisorer har överlämnat revisionsrapporten Uppföljning av granskning 2013 om sammanhållen vård för de mest sjuka äldre till landstingsstyrelsen för yttrande.

Ett förslag till yttrande har tagits fram.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Förslaget överlämnas till landstingets revisorer som landstingsstyrelsens yttrande.

§ 304 Yttrande över revisionsrapporten Granskning av kontroll av legitimation vid anställning och inhyrning av personal

LTV 160988

Landstingets revisorer har överlämnat revisionsrapporten Granskning av kontroll av legitimation vid anställning och inhyrning av personal till landstingsstyrelsen för yttrande.

Ett förslag till yttrande har tagits fram.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Förslaget överlämnas till landstingets revisorer som landstingsstyrelsens yttrande.

§ 305 Yttrande över remiss från Socialdepartementet, Driftsformer för universitetssjukhus

LTV 161235

Socialdepartementet har överlämnat remissen Driftsformer för universitetssjukhus, Ds 2016:28, till Landstinget Västmanland för yttrande.

Ett förslag till yttrande har tagits fram.

I ärendet yrkar

Bil 4

Helena Hagberg yrkar bifall till förslag till yttrande från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Hans Jansson yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att landstingsstyrelsen beslutat enligt Hans Janssons yrkande.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Förslaget överlämnas till Socialdepartementet som Landstinget Västmanlands yttrande.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Jenny Landernäs, Helena Hagberg, Birgitta Andersson och Malin Gabrielsson reserverar sig till förmån för Helena Hagbergs yrkande.

§ 306 Månadsrapport till och med september 2016 för Landstinget Västmanland

LTV 161489

Enligt Kommunallagen 6 kap, § 2 ska styrelsen uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens eller landstingets utveckling och ekonomiska ställning.

Den aktuella rapporten beskriver på landstingsnivå utfallet till och med september månad 2016 samt en helårsprognos.

För helåret prognostiseras resultatet till 110 miljoner kronor inom intervallet plus/minus 20 miljoner kronor. Verksamheternas senaste prognos är totalt ett underskott på 97,8 miljoner kronor. I det prognostiserade underskottet finns en obalans för

Västmanlands sjukhus på 98 miljoner kronor och för Primärvård, psykiatri och habiliteringsverksamhet på 32 miljoner kronor. För övriga verksamheter beräknas totalt ett överskott på 32,2 miljoner kronor. Budgeterat resultat för 2016 är 100 miljoner kronor.

Förändringen jämfört med augustiprognosen är att SKL presenterat en ny skatteunderlagsprognos som innebär drygt 10 miljoner kronor högre skatteintäkter 2016. Detta gör att prognostiserat resultat nu förbättrats med 10 miljoner kronor jämfört med föregående prognos.

Landstingsstyrelsen poängterade vid oktobermötet 2015, § 266, tidigare beslutade uppdrag till landstingsdirektören och förvaltningscheferna om att intensifiera åtgärderna för att reducera underskotten i verksamheterna och uppnå en ekonomi i balans.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Landstinget Västmanlands månadsrapport läggs till handlingarna.

§ 307 Valärende

Beredning för folkhälsa och sjukvård, 2016-10-26 - 2018-10-14

Fyllnadsval efter Tony Westberg (M), en ledamot

1. Carina Sjölund, Kungsörs kommun

Landstingsstyrelsens beslut

1. Valet förrättas enligt förslaget.

§ 308 Anmälan av politisk sekreterare

Politiskt parti som är representerat i fullmäktige har möjlighet att tillsätta politisk sekreterare. Enligt reglementet ska anmälan om att politisk sekreterare tillsatts göras till landstingsstyrelsen.

Margareta Cannerfors Ronsten (V) har tillsatts på 50 procents tjänst för tiden 2016-09-19 till och med 2017-08-31.

Landstingsstyrelsens beslut

1. Informationen noteras.

§ 309 Anmälningsärenden

Bil 5

- a) Protokoll från sammanträde med landstingsstyrelsens arbetsutskott 2016-09-14
- b) Protokoll från sammanträde med utskott för Tärna folkhögskola 2016-09-27
- c) Protokoll från sammanträde med Hjälpmedelsnämnden 2016-09-16
- d) Protokoll från sammanträde med Kostnämnden 2016-09-29
- e) Protokoll från sammanträde med styrelsen för Västmanlands kommuner och landsting, VKL, 2016-09-16
- f) Protokoll från sammanträde med styrelsen för Västmanlandsmusiken 2016-09-28

- g) Protokoll från sammanträde med Samordningsförbundet Västerås 2016-09-16
- h) Protokoll från sammanträde med föreningsstämma för Västmanlands Tolkservice 2016-05-20
- i) Delårsrapport 2 2016 för Hjälpmedelscentrum
- j) Delårsrapport 2 2016 för Kost
- k) Delårsrapport 2 2016 för Tärna
- l) Revisionsrapport Investeringsprojekt - intern kontroll i byggprojekt (LTV 161440). Remissen besvaras vid sammanträdet 2016-12-21.
- m) Revisionsrapport Säkerhet avseende anläggning för distribution av vatten (LTV 161441). Remissen besvaras vid sammanträdet 2016-12-21.
- n) Remiss från Socialdepartementet, En funktionshinderspolitik för ett jämlikt och hållbart samhälle (LTV 161451). Remissen besvaras vid sammanträdet 2016-12-21.
- o) Ansökan från LÖF om tilläggskapital

Landstingsstyrelsens beslut

1. Anmälningsärendena läggs till handlingarna.

Ärenden till Landstingsfullmäktige

§ 310 Byte av namn från Landstinget Västmanland till Region Västmanland

LTV 160821

Sammanfattning

Landstinget har ansökt om att få ta över det regionala utvecklingsansvaret från staten från 1 januari 2017. Samtliga länets kommuner har tillstyrkt landstingets ansökan. Regeringen beslutade i april om en lagrådsremiss med förslag att Västmanland ska få ta över det regionala utvecklingsansvaret. I förslaget ingår att landstinget får besluta om att landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen betecknas regionfullmäktige och regionstyrelse. I samband med val ska beteckningen landstingsfullmäktige fortfarande användas.

Beskrivning av ärendet

Den 1 januari 2017 tar Landstinget Västmanland över det regionala utvecklingsansvaret från länsstyrelsen och bildar det som i dagligt tal kallas regionkommun. Den i grunden stora förändringen med ett övertagande av det regionala utvecklingsansvaret från staten är att det får en starkare demokratisk styrning under ett direktvalt fullmäktige med en styrelse.

Det förändrade uppdraget innebär att organisationen får ett tydligare ansvar för att leda utvecklingen i Västmanland och ska verka i en bredare roll, i relationer med bland annat kommuner, länsstyrelsen och näringslivet. Ett namnbyte från Landstinget Västmanland till Region Västmanland, det vill säga där regionbegreppet tydligt framgår, gör det möjligt att internt och externt uttrycka att organisationen axlar detta ansvar och företräder länet. Bytet markerar en förändring som samtliga kommuner och landstinget arbetat för under lång tid.

I Sverige finns idag tio regioner, samtliga med ordet "region" i sitt namn. Genom att ordet region används i namnet blir regionbildningen synlig och satt i sitt sammanhang, både för invånare och för nationella och internationella samarbetspartners. Inför att Västmanland sannolikt så småningom ska ingå i en större region är medarbetare, invånare och samarbetspartners redan bekanta med begreppet region.

Ärendet återremitterades på landstingsfullmäktige i juni för att behandlas i samband med behandlingen av kompletteringsbudgeten vid fullmäktiges sammanträde i november.

Invånarperspektiv

Ett namnbyte skapar möjlighet för invånarna att få större vetskap om vad som är regionens uppdrag och hur det berör dem. Landstinget är med all rätt starkt förknippat med vården. Regionbildningen och namnbytet kan göra även de övriga uppdragen tydligare. Eftersom invånarna är med och finansierar regional utveckling är det bra att detta kärnområde lyfts fram, och då är ett namnbyte en tydlig signal. Ett namnbyte kan ge möjlighet att öka kännedomen om organisationens breda uppdrag, en bild som blir särskilt viktig ur demokratiskt perspektiv.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Kostnadsmedvetenhet har varit en utgångspunkt för namnbytet. En kostnadskalkyl är framtagen och kommer att behandlas vid Landstingsstyrelsens nästkommande sammanträde. Kostnaderna beräknas till mellan 2,4 och 2,7 miljoner kronor.

Miljökonsekvenser

Vid konsekvensanalysen och val av tillvägagångssätt för hantering av ett namnbyte har hänsyn tagits till miljöaspekterna, exempelvis vid utbyte av kläder.

I ärendet yrkar

Tomas Högström yrkar avslag på beredningens förslag.
Hans Jansson yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att landstingsstyrelsen beslutat enligt Hans Janssons yrkande.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Landstinget Västmanland byter namn till Region Västmanland från 1 januari 2017.
2. Landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen betecknas från 1 januari 2017 regionfullmäktige och regionstyrelsen.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Jenny Landernäs, Helena Hagberg, Birgitta Andersson, Malin Gabrielsson och Maria Liljedahl reserverar sig till förmån för Tomas Högströms yrkande.

§ 311 Komplettering av landstingsplan

Under förutsättning av att fullmäktige beslutar att ändra namn från Landstinget Västmanland till Region Västmanland kommer ordet "landsting" att bytas ut till "region" i planen.

Vid beslut om Landstingsplan och budget 2017 – 2019 i juni var inte förhandlingarna med Länsstyrelsen i Västmanland respektive VKL klara angående övertagandet av det regionala utvecklingsansvaret. Kompletteringen av budgeten görs utifrån följande faktorer:

- Övertagande av verksamhet från VKL
- Övertagande av det regionala utvecklingsansvaret från Länsstyrelsen i Västmanland
- Nya planeringsförutsättningar från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), EkonomiNytt nr 13 och 14, 2016
- KPAs pensionsberäkning från augusti 2016

Tabellen nedan visar förändring av intäkter och kostnader jämfört med den av fullmäktige antagna planen och budgeten i juni 2016. Efter tabellen följer beskrivningar av posterna.

Jämfört med den antagna planen och budgeten i juni sker ingen förändring av budgeterat resultat.

<i>Belopp i miljoner kronor</i>	2017	2018	2019
Förändring av intäkter ¹⁾			
Skatteintäkter	-92,9	-118,6	-155,5
Generella och riktade statsbidrag	49,5	45,8	19,9
Ersättning från länsstyrelsen för övertagande av det regionala utvecklingsansvaret	4,4	4,4	4,4
Ersättning från kommunerna för övertagande av verksamhet från VKL	11,9	12,3	12,7
Finansiellt intäkter, realisationsvinster	44,1		
Summa förändrade intäkter	17,0	-56,1	-118,5
Förändring av kostnader ²⁾			
Övertagande av det regionala utvecklingsansvaret	-4,4	-4,4	-4,4
Övertagande av verksamhet från VKL	-11,9	-12,3	-12,7
Förändring pensionskostnader, exklusive de finansiella	-19,3	12,7	-7,6
Förändrad prognos för LPIK och befolkningsutveckling => förändrad uppräknings av ramar		20,8	75,0
Förändring finansiella kostnader, ränta pensionsskuld	-5,5	18,0	
Förändring egentligt oförutsett/buffert	24,1	21,3	
Krav på effektiviseringar, inlagt i styrelsens anslag			68,2
Summa förändrade kostnader	-17,0	56,1	118,5

1) Lägre intäkter minustecken, Ökade intäkter utan tecken

2) Ökade kostnader minustecken, Lägre kostnader utan tecken

Förändring av skatteintäkterna

Tabellen nedan visar hur bedömningen av uppräkningsfaktorerna av skatteunderlaget förändrats jämfört med den prognos som låg till grund för antagen landstingsplan och budget i juni.

Procentuell förändring	2015	2016	2017	2018	2019
SKL, oktober 2016	4,8	5,0	4,5	3,9	3,8
SKL, augusti 2016	4,8	4,8	4,6	4,1	4,1
SKL, april 2016	5,0	5,0	5,2	4,3	4,3
Regeringens bedömning september 2016	5,2	5,0	5,2	4,2	4,2

Prognosen i augusti gjordes utifrån Migrationsverkets nya prognos av antalet asylsökande och antalet ensamkommande flyktingbarn, vilket påverkar den offentliga konsumtionen. En svagare utveckling av offentlig konsumtion innebär, allt annat lika, en svagare utveckling av efterfrågan i svensk ekonomi. Den främsta orsaken till nedrevideringen i oktober för 2017 till och med 2019 är nedjusterad timlöneutveckling.

Förändring av statsbidragen

Större förändringar jämfört med antagen plan och budget har skett för inkomstutjämningen, regleringsavgiften samt statsbidraget för läkemedelsförmånen. Statsbidraget för läkemedelsförmånen budgeterades i juni utifrån försiktighetsprincipen. Avtalet för 2016 är nu klart och regeringens avsatta medel i budgetpropositionen gör att detta statsbidrag kan budgeteras upp för kommande år.

Från 2017 sker en uppdelning av statsbidraget *Ökade resurser till välfärden*. Av detta har den generella delen lagts in i det generella statsbidraget medan den som baseras på flyktingvariabler hanteras separat, vilket för Landstinget Västmanland innebär följande fördelning:

Belopp i miljoner kronor	2017	2018	2019
Enligt flyktingvariabler	49,4	49,4	35,3
Enligt befolkningsfördelning	24,1	24,1	40,2
Summa	73,5	73,5	75,5

Ersättning från länsstyrelsen för övertagande av det regionala utvecklingsansvaret
 Denna ersättning är budgeterad utifrån beräknat antal årsarbetare som kommer att anställas i landstinget och enligt statens schablonersättning till länsstyrelserna. Antalet årsarbetare är en preliminär uppgift eftersom förhandlingarna inte är avslutade. Schablonersättningen från staten (så kallat förvaltningsanslag) är också preliminär och kommer att fastställas i december.

Ersättning från kommunerna för övertagande av verksamhet från VKL

Budgeterat belopp är enligt fullmäktiges behandling av detta ärende i juni 2016.

Finansiella intäkter

Landstinget strävar efter att pensionsmedlen ska vara placerade på ett ansvarsfullt och hållbart sätt. Ambitionen under planperioden är att ta ytterligare steg inom detta område, exempelvis genom att reducera portföljens fossilavtryck. En konsekvens av detta blir omplaceringar inom portföljen, vilket i sin tur resulterar i högre realisationsvinster.

Kostnader för övertagande av det regionala utvecklingsansvaret och verksamhet som tidigare funnits inom VKL

Dessa kostnader motsvarar de ökade intäkter landstinget kommer att erhålla. Denna verksamhet kommer att finnas inom Landstingskontoret och ramen för förvaltningen förstärks med detta belopp från 2017.

Förändrade pensionskostnader

Förändringen av pensionskuldsberäkningen mellan den beräkning som gjordes i april och den som gjordes i augusti beror på ändrat antagande om inflation samt ny beräkning av pris- och inkomstbasbelopp. Lönesatsningar och sänkning av inkomstbasbeloppet gör att flera anställda kommer över brytpunkten (7,5 inkomstbasbelopp) för förmånsbestämd ålderspension från 2017.

Förändrad prognos för LPIK och befolkningsutveckling

I de planeringsförutsättningar som SKL presenterade 5 oktober har prognosen för LPIK justerats ner för 2018 från 3,4 procent till 3,1 procent och för 2019 från 4,1 procent till 3,3 procent. Ramarna som räknats upp med LPIK i juni har nu räknats upp med den nya prognosen för LPIK. I ersättningen till Vårdval har hänsyn tagits till senaste befolkningsprognosen i planeringsförutsättningarna för åren 2018 och 2019.

Förändring egentligt oförutsett/buffert

Sänkning av egentligt oförutsett/buffert som kommer att uppgå till 67,1 miljoner kronor 2017 respektive 65,9 miljoner kronor 2018.

Krav på effektiviseringar

För 2019 finns krav på effektiviseringar motsvarande 68,2 miljoner kronor inlagt i anslaget till landstingsstyrelsens förfogande. Hur detta ska genomföras kommer att arbetas in i Landstingsplan 2018 – 2020.

Projektmedel

Utöver ovan beskrivet förvaltningsanslag från staten via länsstyrelsen kommer den regionala utvecklingsenheten att bedriva verksamhet som finansieras med olika projektmedel som 1:1-medel för regionala tillväxtåtgärder (beslutade av riksdagen), medel från statliga verk som till exempel Tillväxtverket samt EU-medel. Dessa medel budgeteras inte utan kommer att hanteras utifrån de delegationer som kommer att ges.

Även från VKL kommer projektmedel att överföras, vilka också kommer att hanteras utifrån de delegationer som kommer att ges.

Investeringar och låneram

För åren 2018 och 2019 är byggnadsinvesteringsramarna i nuläget 325 miljoner kronor per år. Nivåerna är för låga för att täcka det identifierade behovet. Projekt Nytt Operation- och Diagnostiskt hus (NOD) samt behovet av vårdplatser i Västerås

innebär att ramarna för 2018 och 2019 behöver höjas till indikativt 450 respektive 620 miljoner kronor. Det innebär, allt annat lika, att även låneramarna behöver höjas med motsvarande belopp. Höjningarna kommer att arbetas in i landstingsplan 2018 - 2020. Även för åren bortom planperioden behöver investeringsramarna vara på en väsentligt högre nivå än normalt, eftersom projekten sträcker sig över flera år samt medför andra stora följdprojekt.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Redovisat förslag till förändring av intäkter och kostnader fastställs.
2. Redovisade förändringar av ramarna fastställs.
3. Anslaget till landstingsstyrelsens förfogande justeras enligt redovisat förslag.
4. Landstingsstyrelsen får i uppdrag att komplettera budgetdelen i Landstingsplan 2017 -2019 enligt fullmäktiges beslut.

Protokollsanteckning

Bil 6

Tomas Högström, Maria Dellham, Jenny Landernäs, Helena Hagberg, Birgitta Andersson och Malin Gabrielsson lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

Maria Liljedahl deltar inte i beslutet.

§ 312 Reviderade reglementen för Landstingsstyrelsen och Kollektivtrafiknämnden

LTV 161490

Under förutsättning av att fullmäktige beslutar att ändra namn från Landstinget Västmanland till Region Västmanland kommer "landsting" att bytas ut till "region" i reglementena.

Landstinget har ansökt om att få ta över det regionala utvecklingsansvaret från staten från den 1 januari 2017. Samtliga av länets kommuner har tillstyrkt landstingets ansökan.

En överenskommelse om samverkan mellan kommunerna i Västmanlands län och landstinget/region Västmanland har godkänts av länets kommuner och landstinget.

I enlighet med överenskommelsen inrättas en strategisk regional beredning mellan länets kommuner och landstinget/regionen för information, samråd och samverkan i frågor som är av gemensamt intresse.

Då den regionala strategiska beredningen organisatoriskt är knuten till landstings-/regionstyrelsen behöver styrelsens reglemente revideras. Styrelsens reglemente kompletteras med det regionala uppdraget och uppdragsbeskrivning för strategiska regionala beredningen.

Vad gäller Kollektivtrafiknämndens reglemente så revideras detta utifrån att den formella beredningen av kollektivtrafikfrågor kommer att hanteras av den strategiska regionala beredningen. Som en följd av detta läggs kollektivtrafikberedningen ner.

Demokratiberedningen har behandlat ärendet vid möte 2016-10-04.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Landstingsstyrelsens och Kollektivtrafiknämndens reviderade reglementen godkänns att gälla från 2017-01-01.

§ 313 Miljöpolicy

LTV 161491

Beskrivning av ärendet

Miljöpolicyen är en avsiktsförklaring som visar ambition och åtaganden för landstingets miljö- och klimatarbete. Den är grunden för miljöcertifiering och miljömål. Miljöpolicyen uppdateras utifrån krav i ny miljöledningsstandard. Förslaget till ny miljöpolicy uppfyller kraven i den nya miljöledningsstandarden. Förslaget har remitterats inom landstinget och till externa intressenter.

Miljöcertifiering

Vid certifieringsrevisionen i maj 2015 påtalade revisorerna behovet av en uppdaterad miljöpolicy för att tydliggöra kopplingen mellan miljöpåverkan och landstingets specifika verksamhet. Revisorerna menade också att policyen kan kommuniceras med enklare text och tilltalande layout.

Ny miljöledningsstandard

Kraven i den nya standarden ska uppfyllas av landstinget innan omcertifiering i maj 2018. Kraven säger bland annat att högsta ledningen ska säkerställa att miljöpolicy och miljömål är upprättade och förenliga med organisationens strategiska inriktning och förutsättningar. Högsta ledningen, i det här fallet landstingsfullmäktige, ska upprätta, införa och underhålla en miljöpolicy som:

- a) är anpassad till organisationens syfte och förutsättningar, inklusive typ, omfattning och miljöpåverkan från dess aktiviteter, produkter och tjänster
- b) ger ett ramverk för att sätta miljömål
- c) innefattar ett åtagande att skydda miljön, inklusive förebyggande av förorening, och andra specifika åtaganden som är relevanta för organisationens förutsättningar
- d) innefattar ett åtagande att uppfylla bindande krav
- e) innefattar ett åtagande att ständigt förbättra miljöledningssystemet för att uppnå bättre miljöprestanda

Miljöpolitiskt program 2018-2022

Arbetet med miljöpolitiskt program 2018-2022 har påbörjats och föregåtts av en miljö- och klimatutredning där landstingets miljöaspekter har identifierats och värderats. De betydande miljöaspekterna är de områden där landstinget har störst miljö- och klimatpåverkan. Dessa områden anger inriktning för miljöpolicyen och sätter ramar för landstingets miljömål i kommande miljöpolitiskt program.

Invånarperspektiv

Miljöpolicyen ska upprätthållas som dokumenterad information och kommuniceras inom landstinget. Därutöver ska miljöpolicyen vara tillgänglig för intressenter, exempelvis samarbetspartners, leverantörer, myndigheter och invånare.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Aktiviteter för uppfyllelse av åtaganden i policyn och mål i landstingets miljöprogram kan komma att kräva finansiering och ska anges i budget. Dessa mål och aktiviteter formuleras utifrån landstingets betydande miljöpåverkan och anges i landstingets miljöprogram med tillhörande handlingsplan samt i förvaltningsplaner och verksamhetsplaner.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering redogörs för i samband med landstingsfullmäktiges fastställande av miljöprogram 2018-2022.

Miljökonsekvenser

Miljöpolicyn visar landstingets ambition och åtaganden i miljö- och klimatarbetet och ska leda till ständig förbättring. Miljöpåverkan från landstingets verksamheter ska minska från år till år.

Uppföljning

Koncernledningen ska kontinuerligt (minst en gång om året) säkerställa ledningssystemets lämplighet, tillräcklighet och verkan. Uppföljningen ska innefatta bedömning av möjligheter till förbättring och behovet av förändringar. Koncernledningen fattar beslut om miljöpolicyn behöver uppdateras utifrån ändrade förutsättningar (till exempel lagkrav) eller ändringar i organisationen. Ändringar i miljöpolicyn fastställs av landstingsfullmäktige.

Uppföljning av miljöpolicyns åtaganden görs i samband med uppföljning av miljömålen enligt landstingets styrprocess.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Miljöpolicyn fastställs.

§ 314 Avgift vid behandling på Skandionkliniken i Uppsala

LTV 160616

Sammanfattning

SKLs sjukvårdsdelegation har beslutat att lämna en rekommendation till alla landsting och regioner om vilka patientförmåner som ska gälla för patienter som genomgår protonterapi behandling vid Skandionkliniken i Uppsala. Rekommendationen innebär att patienten maximalt ska betala 100 kronor per dygn för boende på patienthotell, kost och hemresor. Samma princip gäller för anhörigas deltagande i vården. Rekommendationen avser inte fastställd patientavgift, vilket innebär att patienten utöver maxavgiften på 100 kronor per dygn ska betala gällande patientavgift.

Beskrivning av ärendet

Bakgrunden till rekommendationen är att landsting och regioner har olika regler för bland annat sjukreisersättning vid utomlänsvård, vilket uppmärksammades när patienter började tas emot för behandling vid Skandionkliniken i Uppsala. Avsikten med rekommendationen är att likställa villkoren för patienter från hela landet som genomgår protonterapi vid Skandionkliniken.

Utöver boende på patienthotell har patienten under pågående behandlingstid rätt till ersättning för matkostnader och sjukresor som överstiger 100 kronor per dygn.

Samma princip ska gälla för anhöriga som utifrån medicinska behov deltar som ett led i patientens behandling.

SKLs rekommendation gällande vård vid Skandionkliniken innebär därmed att såväl patient som anhöriga betalar en maxavgift på 100 kronor per person och dygn. Vilka ersättningsrutiner som ska gälla måste utredas närmare.

Verksamhetsmässiga/finansiella konsekvenser och finansiering

Den ekonomiska konsekvensen är svår att uppskatta, men bedöms som marginell.

Invånarperspektiv

Avsikten med rekommendationen är att likställa villkoren för de patienter som ges behandling med protonterapi vid Skandionkliniken i Uppsala.

Miljökonsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Uppföljning

Ärendet bör följas upp genom avstämning med övriga landsting, regioner samt SKL.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Landstinget Västmanland antar SKLs sjukvårdsdelegations rekommendation att en avgift på maximalt 100 kronor per dygn, exklusive patientavgiften, ska gälla för patient respektive anhörig vid protonterapi på Skandionkliniken i Uppsala.
2. Landstingsstyrelsen får i uppdrag att utarbeta riktlinjer för hur rekommendationen ska tillämpas för västmanländska patienter.

§ 315 Prisjustering för Folktandvården Västmanland AB och Specialisttandvården Västmanlands sjukhus

LTV 161492

Styrelsen för Folktandvården Västmanland AB och Specialisttandvården Västmanlands sjukhus begär ett fastställande av prisjustering i enlighet med förändrade nationella referenspriser med anledning av att Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV, den 15 januari 2017 reviderar de åtgärder som omfattas av den nationella referensprislistan.

Styrelsen för Folktandvården Västmanland AB och Specialisttandvården Västmanlands sjukhus föreslår också en justering av priset för de åtgärder som inte omfattas av den nationella referensprislistan, så kallade lokala åtgärder, enligt TLV:s justering av åtgärden "Basundersökning och diagnostik utförd av tandläkare".

Dessutom föreslår styrelsen för Folktandvården Västmanland AB och Specialisttandvården Västmanlands sjukhus att man får göra avsteg från den nationella referensprislistan för tandvårdsåtgärder som omfattar implantat. Anledningen är att inköpspriset för material i aktuell upphandling är högre än referensprisets materialkostnad.

Mera information finns på webbadressen <http://www.tlv.se/tandvard/andringar-i-tandvardsstodet1/>

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Prislista för Folk tandvården Västmanland AB och Specialist tandvård inom Västmanlands sjukhus fastställs till gällande nivå för den nationella referensprislistan från och med 2017-01-15.
2. Landstingsfullmäktige fastställer prisjustering för Folk tandvården Västmanland AB och Specialist tandvård inom Västmanlands sjukhus för lokala åtgärder, att gälla från och med 2017-01-15.
3. Landstingsfullmäktige fastställer prisjustering för Folk tandvården Västmanland AB och Specialist tandvård inom Västmanlands sjukhus för åtgärder som omfattar implantat, att gälla från och med 2017-01-15.

§ 316 Införande av mälardalstaxa

KTM 160104

Sammanfattning

Mälardalstrafik AB (MÄLAB) har beslutat att införa Mälardalstaxan (Movingo) i sin regionala tågtrafik från och med hösten 2017. Beslutet är ett led i genomförandet av den trafik som Landstinget Västmanland har beslutat om tidigare, i likhet med övriga ägare av MÄLAB. För att beslutet ska kunna träda i kraft krävs att Landstinget Västmanland och övriga län i MÄLAB:s ägarkrets fattar beslut i enlighet med förslag i detta ärende.

Kollektivtrafiknämnden behandlade ärendet vid sammanträdet 2016-09-26 § 54.

Beskrivning av ärendet

Mellan MÄLAB:s ägare finns sedan tidigare ett Samverkansavtal om samverkan i en samordnad och integrerad trafik i östra Sverige. Mellan ägarkretsen och MÄLAB finns därutöver ett Uppdragsavtal tecknat, som reglerar MÄLAB:s uppdrag avseende genomförandet av trafiken samt att utforma och genomföra Mälardalstaxan. Beslut om priser underställs MÄLAB:s sex ägare för godkännande.

Styrelsen för MÄLAB fattade den 21 april 2016 beslut om att börja sälja Mälardalstaxan från hösten 2017 under varumärket Movingo. Mälardalstaxan är giltig för resor i såväl regionaltågstrafiken i Mälardalen som i RKTMs trafik i respektive län. Giltigheten att resa lokalt med t ex buss, pendeltåg eller T-bana kommer i Stockholms och Uppsala län gälla i hela länen. I övriga län kommer rätten gälla i zoner som motsvarar en eller flera kommuner. Pendlarbiljetter i korta relationer kommer att gälla för en regionaltågssträcka, där anslutande och parallell lokaltrafik ingår enligt zonindelningen.

Mälardalstaxan och dess villkor ingår som förutsättning i det övergångsavtal gällande trafik på Svealandsbanan, UVEN, Sörmlandspilen och Nyköpingsbanan som har ingåtts med SJ och gäller 2017-2020 med möjlighet till två optionsår.

Sortiment

Mälardalstaxans sortiment utgörs av 30-dagarsbiljetter och andra biljetter i huvudsak avsedda för arbets- och studiependling samt annat vardagligt resande. Utöver 30-dagarsbiljetter består biljettsortimentet även av biljetter med giltighet i 90 samt 365 dagar (ett år). Biljetterna säljs till helt respektive reducerat pris, där biljetter till reducerat pris kan användas av barn upp till 6 år, ungdomar från 7 till 19 år samt

studenter. Priset för biljetter till reducerat pris utgörs av 75 procent av priset för en biljett till helt pris.

Pris

Mälardalstaxans priser är relationsbaserad ”station – station” och beräknas med utgångspunkt i järnvägssträckan för den aktuella perioden. Prisberäkningen förutsätter en startkostnad om 800 kronor och därefter ett tillägg på 20 kronor per kilometer järnvägssträcka. I relationer utanför centrala Stockholm har tåget lägre konkurrenskraft gentemot bilen och därför finns en rabatt på 400 kronor för relationer som inte omfattar Flemingsberg och Stockholm C/Sundbyberg.

För att förenkla sortimentet och reducera antalet prisnivåer görs en avrundning till närmsta tvåhundra kronor samt ett lägsta pris på 1000 kronor. Högsta pris är 3200 kronor som innebär giltighet att obegränsat resa i hela trafiksystemet, inklusive alla tillhörande zoner. I de fall det framräknade priset på en biljett i Mälardalstaxan är eller blir lägre än priset på biljetter hos MÅLAB:s ägare med motsvarande geografisk giltighet så kommer priset på biljetten Mälardalstaxan justeras uppåt så att priset blir samma som för biljetten hos MÅLAB:s ägare.

Zoner

Mälardalstaxans giltighet i RKTМ-trafiken utformas som ett geografiskt zonsystem enligt samma modell som idag i respektive län. Storleken och utformningen av zonerna bygger på länens befintliga zonsystem.

- För Stockholm och Uppsala län gäller biljetterna för resor i länet oavsett start- eller slutstation i respektive län.
- För övriga län utgörs zonerna av kommuner eller grupper av kommuner. För att möjliggöra parallella RKTМ-resor är zonerna alltid sammanhängande.

Zongränserna kommer att behöva justeras över tid och underställs därför inte ägarna för godkännande. Zonindelningen för Mälardalstaxan utgör därför en del av de resevillkor som MÅLAB:s styrelse kan besluta om.

Invånarperspektiv

En stor resenärsgrupp inom kollektivtrafiken är idag barn och unga i skolålder, framförallt i de kortare pendlingsrelationerna. I unga år läggs också en grund för många värderingar som styr många av de val vi gör som vuxna. Genom att skapa biljettgiltighet som omfattar större geografisk omfattning och flera alternativ till resvägar, ökar förutsättningarna för att de väljer kollektivtrafiken även när de blir äldre och kan välja bilen.

Utökad giltighet för biljetten med både regional tågtrafik och anslutande resor med lokal kollektivtrafik ger ökad flexibilitet.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ersättningsmodellen för Mälardalstaxan beskrivs i det redovisade samverkansavtalet. Principer för prissättning. 9/10 av intäkterna från Mälardalstaxan ska anses vara intäkter från regionalt resande och ska fördelas mellan linjer, linjedelsträckor och län.

Om intäkterna från regionalt resande på en linjedelsträcka väsentligen överstiger de förväntade intäkterna, och detta antas bero på att Mälardalstaxan nyttjas för

parallella resor i parternas övriga buss- eller spårtrafik, ska dessa merintäkter fördelas mellan berörda parter utifrån en uppskattning av andelar av det faktiska resandet mätt som personkilometer. Med lokalt resande avses resor i annan trafik än den regionala tågtrafiken inom en zon, antingen som anslutningsresor till en regional resa eller som en fristående resa. En stor del av de lokala resorna antas ske inom Stockholms län.

Av intäkterna från Mälardalstaxan ska 1/10 ses som intäkter för lokala resor. Intäkter för lokala resor ska fördelas mellan parterna utifrån en uppskattning av andelar av det faktiska resandet mätt som personkilometer. Inledningsvis används en schabloniserad fördelningsnyckel baserad på den fördelningsnyckel som används för fördelning av intäkter från TiM Komplet (exklusive fördelning till X-trafik).

Fördelningsnyckeln redovisas nedan:

- Stockholms läns landsting 50 procent
- Kommunalförbundet Sörmlands Kollektivtrafikmyndighet 7,5 procent
- Uppsala läns landsting 28 procent
- Västmanlands läns landsting 9 procent
- Örebro läns landsting 2 procent
- Östergötlands läns landsting 3,5 procent

Efter införandet av Mälardalstaxan ska så snart som möjligt fördelningsnyckeln uppdateras med stöd av resanderäkningar eller annan lämplig metod. Över tid kommer med största sannolikhet en större andel hamna i Stockholm och övriga län får endast mindre del.

Den tiondel som ska fördelas mellan länen bygger på att länen idag får ca en tiondel av intäkterna från SJ-30-dagarskort och TiM-tillägg. Totalt sett är det idag cirka 30 miljoner kronor som länen får för TiM-tilläggen, den absoluta huvuddelen får Stockholm. Dagens TiM-tillägg försvinner i och med införandet av Mälardalstaxan. För första kvartalet 2016 fick Örebro län 20 000 kronor för TiM-tillägg.

Det avtal som MÄLAB har gjort med SJ gällande trafik på olönsamma linjer gällande 2017-2020 med två optionsår är ett så kallat tjänstekoncessionsavtal med innebörden att trafikoperatören tar en stor del av risken avseende såväl kostnads- som resande och intäktsutveckling under avtalsperioden.

Miljökonsekvenser

I och med införandet av Mälardalstaxan så ingår både regionaltågstrafik och anslutande lokal kollektivtrafik i biljetten, vilket förenklar för resenären. Förenkling vid köp av biljetter är en mycket viktig åtgärd för att förmå fler att välja kollektivtrafiken framför bilen. Detta är avgörande för om det ska vara möjligt att nå de klimatmål som finns uppsatta regionalt, nationellt och internationellt.

Uppföljning

Ärendet följs upp via MÄLAB:s styrelse genom återredovisning av beslut hos övriga ägare inom MÄLAB. Detta ska ske före 2016 års utgång.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Takpriserna för biljetter i Mälardalstaxan i enlighet med MÄLAB :s förslag godkänns.
2. Landstingsfullmäktige godkänner att MÄLAB kan fastställa pris på tilläggsbiljetter för på- och avstigning vid Arlanda C utifrån aktuella villkor med infrastrukturförvaltaren A-Train.
3. Landstingsfullmäktige godkänner att MÄLAB, i det fall MÄLAB:s ägare höjer priset på biljett med motsvarande geografisk giltighet, kan höja priset på biljett i Mälardalstaxan till samma nivå.
4. Landstingsfullmäktige godkänner att MÄLAB, för tillkommande relationer som inte omfattas av bifogat förslag, kan fastställa priser för biljetter i enlighet med samma principer som för beslutade biljetter.

§ 317 Garantiförbindelse Mälalab

LTV 161493

Beskrivning av ärendet

Landstinget Västmanland har överlåtit hyresavtalet för fordon av typ Regina och X12 på MÄLAB som trafikerar UVEN. Överlåtelsen sker vid tidtabellsskiftet 2016-12-11.

En förutsättning för att MÄLAB ska kunna hyra fordonen av Transitio är att landstinget undertecknar "Garantiförbindelse avseende hyresmans åtagande", se bilaga. Det föreligger redan idag borgensförbindelse mellan Landstinget Västmanland och Transitio avseende ovan nämnda fordon.

Ärendet har behandlats av Kollektivtrafiknämnden den 2016-09-26, § 55.

Invånarperspektiv

Ingen påverkan.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser då borgensförbindelse redan föreligger. Hyran förändras inte beroende på om MÄLAB eller Landstinget Västmanland står som hyrestagare. Uppskattad årshyra för Regina är cirka 10 miljoner kronor och för X 12 cirka 5 miljoner kronor.

Miljökonsekvenser

Ingen påverkan.

Uppföljning

Uppföljning sker inom den ordinarie uppföljningsprocessen.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Garantiförbindelsen för MÄLAB:s hyra för fordon undertecknas.

§ 318 Garantiförbindelse för Tåg i Bergslagens hyra av spårfordon

LTV 161494

Beskrivning av ärendet

Tåg i Bergslagen AB (TiB) ägs gemensamt av Landstinget Västmanland, Region Örebro län, Region Dalarna och Region Gävleborg. Bolaget hyr i dag de spårfordon (Regina-tåg och X14-tåg) som trafikerar bolagets trafikuppdrag. Hyran av Regina-fordonen sker direkt från Transitio AB. Hyran för X14-fordonen faktureras idag via ägarna som i sin tur fakturerar TiB, vilken är en omständlig procedur. I och med tecknandet av "Avtal angående partsbyte" övertar TiB rollen som hyrestagare av X14-fordonen, varvid hyresfaktureringen för fordonen kan hanteras direkt mellan Transitio AB och TiB.

Ägarna måste även ingå en garantiförbindelse för TiBs hyra av spårfordon. Efter bolagsombildningen av Transitio AB är samtliga landsting/regioner delägare i Transitio AB. Enligt Transitio ABs aktieägaravtal får bolaget inte hyra ut spårfordon till andra än ägarna. Denna restriktion innebär att hyresavtalet med TiB, måste kompletteras med en garantiförbindelse från ägarna som garanterar hyresbetalningarna.

Beslutsförslaget innebär att Landstinget Västmanland, tillsammans med övriga ägare av Tåg i Bergslagen AB, undertecknar ett avtal som innebär att TiB övertar rollen som hyrestagare samt en "Garantiförbindelse avseende hyresmans åtagande" som garanterar att Transitio AB erhåller hyresbetalningar för spårfordonen.

Invånarperspektiv

Ingen påverkan.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

Om Tåg i Bergslagen hyr fordonen direkt från Transitio AB leder det till viss minskad administration. Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser i övrigt. Hyran förändras inte beroende på om Tåg i Bergslagen eller ägarna står som hyrestagare. Uppskattad årshyra för Regina är cirka 65 miljoner kronor och för X14 cirka 8 miljoner kronor. Landstinget Västmanlands andel av detta är 25 procent.

Miljökonsekvenser

Ingen påverkan.

Uppföljning

Uppföljning sker inom ordinarie uppföljningsprocess.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Redovisat avtal angående partsbyte undertecknas.
2. Garantiförbindelsen för Tåg i Bergslagens hyra av fordon från Transitio AB undertecknas.
3. Beslutet gäller under förutsättning att övriga ägare i Tåg i Bergslagen AB fattar motsvarande beslut.

§ 319 Nya styrande dokument för Tåg i Bergslagen

LTV 161496

Beskrivning av ärendet

Våren 2015 färdigställdes en utredning av revisorer från firma PwC på uppdrag av ägarna till Tåg i Bergslagen avseende bolagets funktion och effektivitet. Utredningen pekade på behovet av att styrande dokument såsom bolagsordning, ägardirektiv och aktieägaravtal behövdes förbättras genom förtydliganden på olika punkter. Arbetet med dessa dokument har pågått under vintern och våren i en gemensam grupp, sammansatt av representanter från de fyra ägarna med regelbundna möten och återkoppling till bolagets ägarråd och styrelse.

Förändringar föreslås avseende bolagsdokument för Tåg i Bergslagen AB – aktieägaravtal, bolagsordning och ägardirektiv. Föreslagna förändringar ändrar inte förhållanden kring inflytande, finansiering eller ägande. Inte heller påverkas kontroll och insyn i bolagets verksamhet samt möjligheten till utveckling av befintliga avtal med upphandlad entreprenör. Förändringarna är resultatet av en genomgång av dokumenten avseende aktualitet och korrekthet som gjorts av jurister i Landstinget Dalarna och Region Gävleborg län.

Invånarperspektiv

Ingen påverkan.

Verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser och finansiering

För Landstinget Västmanland innebär ärendet inga verksamhetsmässiga/ekonomiska konsekvenser eller påverkar finansiering.

Miljökonsekvenser

Ingen påverkan.

Uppföljning

Uppföljning sker genom rapportering av Tåg i Bergslagens styrelse till ägarna.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Bolagsordning, ägardirektiv och aktieägaravtal för Tåg i Bergslagen AB godkänns.

§ 320 Partistöd 2017

LTV 161497

Landstingsfullmäktige fastställde i juni 2014 riktlinje för partistöd att gälla från 2015-01-01. Riktlinjen utgår från de nya regler som gäller för partistöd enligt kommunallagen.

Landstinget Västmanlands partistöd består av ett grundstöd och ett mandatbundet stöd.

- Grundstödet uppgår till 3,0 prisbasbelopp per parti och år.
- Mandatstödet uppgår till 2,7 prisbasbelopp per parti och år.

Partistödet beräknas efter föregående års prisbasbelopp.

Som stöd till ungdomsorganisationerna erhåller respektive parti 1 500 kronor per mandat och år.

Enligt riktlinjerna ska årliga beslut fattas om utbetalning av partistödet.

De partier som är mottagare av partistödet ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för sitt huvudsakliga ändamål: att stärka det politiska partiets ställning i den kommunala demokratin.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari-31 december och lämnas in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång.

I redovisningen av partistödet från Landstinget Västmanland ska följande ingå:

- Partistödets omfattning för det aktuella året.
- Hur partistödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin.
- Det ska av redovisningen framgå i vilken mån överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför den utbetalande kommunen eller landstinget samt vilka motprestationer som i så fall har erhållits.

Redovisningen ska vara undertecknad av behörig företrädare för partiet.

Partierna ska utse en granskare, som ska lämna en granskningsrapport till landstinget. Granskningsrapporten från granskaren ska tydligt intyga att partiets redovisning ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts och att de uppgifter som partiet redovisar är korrekta. Granskarens namn och kontaktuppgifter ska tydligt framgå. Granskningsrapporten ska ha inkommit till Landstinget Västmanland senast 30 juni året efter det år redovisningen avser.

Inkommer inte redovisningen eller granskningsrapporten inom utsatt tid så ska fullmäktige besluta om partistöd inte ska betalas ut alternativt återkräva utbetalt partistöd.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Partistöd utbetalas för 2017 till de partier som finns representerade i landstingsfullmäktige i enlighet med beslutade riktlinjer.

§ 321 Tillkännagivande av fullmäktiges sammanträden 2017

LTV 161498

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Kungörelse av 2017 års sammanträden sker i följande tidningar: VLT, Sala allehanda, Bärgslagsbladet/Arboga tidning, Fagerstaposten, Västerås tidning och Magazin 24.
2. Taltidningen erbjuds att föra in landstingets kungörelse.
3. Inför fullmäktigemöten publiceras länk till handlingar och webbsändning i Landstingets egna officiella kanaler.

§ 322 Motion om utfasning av hyrläkare i primärvården

LTV 160034

Malin Gabrielsson, Ingvar Nordén och Joakim Widell, alla (KD), föreslår i en motion inkommen 2016-01-07 att landstingsstyrelsen får i uppdrag att snarast införa landstingsövergripande rutiner som leder till stärkt patientsäkerhet i hela vårdkedjan trots nyttjande av hyrläkare i primärvården, samt att utarbeta en plan för att fasa ut användandet av hyrläkare i primärvården.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2016-02-17 § 6 c).

Landstingsstyrelsens yttrande

Inom den landstingsdrivna primärvården utgörs idag en del av den dagliga läkarbemanningen av så kallade hyrläkare. Uppgifter saknas om utnyttjandet av bemanningsföretag i den privata delen av den västmanländska primärvården. De förekommer dock även där.

Även om kompetenta hyrläkare utgör en viktig del av bemanningen, kan ett omfattande nyttjande av hyrläkare medföra brister i vårdkvalitet, patientsäkerhet, kontinuitet, arbetsmiljö, samt att viktiga utvecklingsfrågor trängs bort. Därtill medför det höga kostnader.

Landstinget har därför under flera år arbetat målinriktat med syfte att minska antalet så kallade hyrläkare inom primärvården. Det handlar främst om att rekrytera fler läkare till utbildningstjänster för att på sikt öka antalet specialister. Som exempel kan nämnas finansiering av fler ST-tjänster, inrättande av en så kallad utbildningsmottagning på Oxbackens vårdcentral och anställning av nyutbildade läkare med utländsk utbildning. Produktionsplanering och överföring av arbetsuppgifter från läkare till andra yrkeskategorier är också viktiga verktyg i arbetet. Ansträngningar görs också för att anställa färdiga specialister, bland annat genom goda arbetsvillkor. Under det senaste året har insatserna börjat ge resultat och utnyttjandet av hyrläkare har börjat minska.

Ett samarbete med andra landsting förbättrar möjligheterna till fortsatt framgång i det här arbetet. Redan idag deltar landstinget i ett nationellt arbete med syfte att fasa ut bemanningsföretag inom psykiatrin. Erfarenheter från det samarbetet är att det krävs noggranna förberedelser under lång tid, och att ett snabbt och ogenomtänkt hyrläkarstopp bör undvikas.

Uppmuntrade av arbetet som pågår inom psykiatrin har SKL initierat ett liknande arbete med målsättningen att kraftigt reducera användningen av bemanningsföretag inom hela den svenska sjukvården. Landstinget Västmanland deltar i planeringen av det arbetet, vilket innebär att den offentliga primärvården kommer att ingå i ett nationellt arbete med utfasning inom en snar framtid.

Under 2013 genomfördes en riskanalys inom den offentliga primärvården avseende läkarbemanning av bemanningsföretag. Arbetet ledde till att instruktioner och rutiner skärptes och nya togs fram. 2014 besökte IVO den offentliga primärvården och granskade särskilt patientsäkerheten i primärvården med hänvisning till beroendet av bemanningsföretag. IVO konstaterade att situationen medför risk för

att patientsäkerheten påverkas, men även att verksamheten vidtar nödvändiga åtgärder. Det finns idag i landstingets ledningssystem ett flertal rutiner och instruktioner för att minimera risken att patientsäkerheten hotas till följd av hyrläkare i primärvården. Ansvar mellan primärvård och andra verksamheter för att säkerställa patientsäkerhet i hela vårdkedjan regleras i samverkansdokument, som även omfattar privat driven primärvård.

I ärendet yrkar

Malin Gabrielsson yrkar bifall till motionen.

Hans Jansson yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att landstingsstyrelsen beslutat enligt Hans Janssons yrkande.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Malin Gabrielsson reserverar sig till förmån för sitt yrkande.

§ 323 Motion om att öppna upp landstingsstyrelsens möten

LTV 160092

Birgitta Andersson (C) föreslår i en motion inkommen 2016-01-15 att landstingsstyrelsens möten blir öppna så att allmänheten får möjlighet att närvara vid dessa möten.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2016-02-17 § 6 b).

Landstingsstyrelsens yttrande

Landstinget delar motionärens uppfattning om att det är viktigt att säkerställa att invånarna får möjlighet till tidig insyn i ärenden. Om invånarna kan följa debatten från ett tidigt stadium kan sannolikt förståelsen för många beslut öka och därmed även tilltron till vår demokrati.

I Landstinget Västmanland, liksom i majoriteten av landets övriga landsting, är landstingsstyrelsens sammanträden inte offentliga. Kontakter med de landsting som har infört öppna möten pekar på att den samlade erfarenheten är i huvudsak positiv. Den synpunkt som framförts är vikten av att ha lokaler som kan möta verksamheternas krav på säkerhet.

Att öppna upp styrelsens möten så att allmänheten kan närvara ställer krav på möteslokalen som landstinget idag inte kan tillgodose eftersom landstingsstyrelsens sammanträdeslokal finns innanför landstingshusets skalskydd.

Landstingsstyrelsen avser att se över vilka möjligheter som finns för att öka invånarnas insyn, exempelvis via webbsändningar från landstingsstyrelsens sammanträden.

I ärendet yrkar

Birgitta Andersson yrkar bifall till motionen.
Hans Jansson yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att landstingsstyrelsen beslutat enligt Hans Janssons yrkande.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen avslås.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Jenny Landernäs, Helena Hagberg, Birgitta Andersson och Malin Gabrielsson reserverar sig till förmån för Birgitta Anderssons yrkande.

§ 324 Motion om västmanlänningarnas delaktighet i storregionfrågan genom folkomröstning

LTV 160412

Maria Liljedahl och Ann-Christin From Utterstedt båda (SD) föreslår i en motion inkommen 2016-03-09 att Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att verkställa en folkomröstning rörande bildandet av en storregion mellan då Region Västmanland och annat/andra län i samband med de allmänna valen 2018, samt att Landstingsstyrelsen ges i uppdrag att ta fram hur frågeställningen och svarsalternativen i folkomröstningen skall lyda.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2016-04-22 § 28 c.

Landstingsstyrelsens yttrande

Regeringen har tillsatt en kommitté – Indelningskommittén - med uppdrag att föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting.

Möjligheten att anordna en folkomröstning finns reglerad i kommunallagen. Det första ställningstagandet inför en eventuell folkomröstning är om den fråga omröstningen gäller faller inom ramen för den kommunala kompetensen och om det är en fråga som fullmäktige kan besluta om. För landstingets del gäller det frågor om kultur, kollektivtrafik och sjukvård.

Frågan om bildande av storregion kommer att beslutas på nationell nivå av riksdagen efter förslag från regeringen/indelningskommittén.

Vid riksdagens sammanträde i juni i år bifölls konstitutionsutskottets betänkande 2015/16:KU25 där riksdagen ställde sig bakom förslaget ”att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till bestämmelser av innebörden att befolkningens önskemål och synpunkter ska beaktas vid ändringar i landstingsindelningen”. Riksdagens beslut innebär inte att någon ny lagstiftning tillskapats eller att någon ytterligare beslutskompetens tillförts landstingen.

I ärendet yrkar

Maria Liljedahl yrkar bifall till motionen.
Hans Jansson yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att landstingsstyrelsen beslutat enligt Hans Janssons yrkande.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen avslås.

Reservation

Tomas Högström, Helena Hagberg och Maria Liljedahl reserverar sig till förmån för Maria Liljedahls yrkande.

§ 325 Motion om att erbjuda hemsjukvården journalsystemet Cosmic

LTV 160598

Maria Dellham, (M), föreslår i en motion inkommen 2016-04-13 att Landstinget Västmanland ska erbjuda kommunerna i Västmanland att ansluta sig till Cosmic.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2016-04-20 § 28 f).

Landstingsstyrelsens yttrande

Landstinget Västmanland har under de senaste åren arbetat aktivt med att tillgängliggöra journalsystemet Cosmic till primärvården under parollen "en patient, en journal". Under hösten ansluts de sista vårdcentralerna till Cosmic, därefter har såväl all primärvård som somatisk vård i Västmanland tillgång till ett gemensamt journalsystem.

Nästa steg i tillgängliggörandet av ett gemensamt journalsystem är att erbjuda denna möjlighet till kommunerna och dess vårdrelaterade verksamheter, i enlighet med de dialoger som tidigare förts med den politiska majoriteten.

Allt eftersom kommunernas nuvarande avtal kring vårdinformationssystem löper ut, är ambitionen att kunna erbjuda dessa möjlighet att ansluta sig till Cosmic och på så sätt förverkliga "en patient, en journal" i länet. I nuläget är det framförallt Västerås Stad som visat intresse för denna möjlighet och det pågår en långt framskriden dialog kring formerna för en sådan realisering.

I ärendet yrkar

Maria Dellham yrkar bifall till motionen.
Hans Jansson yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att landstingsstyrelsen beslutat enligt Hans Janssons yrkande.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Jenny Landernäs, Helena Hagberg, Birgitta Andersson, Malin Gabrielsson och Maria Liljedahl reserverar sig till förmån för Maria Dellhams yrkande.

§ 326 Motion om patientföreträdare

LTV 160732

Birgitta Andersson, Barbro Larsson, Magnus Ekblad och Gustaf Eriksson, alla (C), föreslår i en motion inkommen 2016-05-09 att arbetssättet med patientföreträdare förs in i fler verksamheter, samt att Landstinget Västmanland tar fram en plan för ökad patientmedverkan i utvecklingen av hälso- och sjukvården.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2016-06-21 § 63 b).

Landstingsstyrelsens yttrande

Att stärka patienters och närståendes inflytande i vården är ett prioriterat område i Landstinget Västmanland för att öka patientsäkerheten samt för att öka den enskildes delaktighet i vård och behandling. Detta slås fast i Landstingsplan 2016-2018 och finns närmare beskrivet i Patientsäkerhetsberättelse 2015 som ett viktigt utvecklingsområde och kommer att finnas med i Program för Patientsäkerhet också för att säkra kunskapsöverföring från patienter och deras närstående.

Motionen tar upp möjligheten att med så kallade patientföreträdare utveckla den patientnära vården i likhet med vad som sker redan idag i Landstinget Västmanland till exempel på reumatologen och inom ramen för standardiserade vårdförlopp inom cancersjukvården.

Landstinget Västmanland har en medveten strategi att se patienter och deras närstående som en resurs i utveckling av hälso- och sjukvården. I planeringsförutsättningarna till förvaltningarna finns detta uttryckt som att alla verksamheter ska ha en fokusgrupp eller ett brukarråd. Landstinget kommer också pröva möjligheten att införa systemet med patientföreträdare inom fler delar av verksamheten.

I patientsäkerhetsdialogen med samtliga verksamheter ges stöd i att utveckla både delaktigheten på individnivå såväl som på systemnivå. Även andra verksamheter än reumatologen har kommit långt i sitt arbete till exempel psykiatri och flera vårdcentraler.

På Patientsäkerhetens dag den 28:e april deltog både reumatologen och standardiserade vårdförlopp för att sprida goda exempel samt att föreläsningar gavs om Personcentrerad vård samt under temat "Patienten reagerar" berättade Region Skåne om sitt arbete att få med patientrepresentanter i sitt utvecklingsarbete.

Under hösten sker också en utbildningssatsning i att främja ett ökat patientinflytande i vård och behandling där flera patienter medverkar.

I ärendet yrkar

Birgitta Andersson yrkar bifall till motionen.

Hans Jansson yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer be båda yrkandena mot varandra och finner att landstingsstyrelsen beslutat enligt Hans Janssons yrkande.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Jenny Landernäs, Helena Hagberg, Birgitta Andersson och Malin Gabrielsson reserverar sig till förmån för Birgitta Anderssons yrkande.

§ 327 Motion om barnhälsovården

LTV 160763

Malin Gabrielsson, Ingvar Nordén och Joakim Widell, alla (KD), föreslår i en motion inkommen 2016-05-16 att åttamånaders hembesök och treårs teambesök enligt Rikshandboken för barnhälsovård införs.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till landstingsstyrelsen för yttrande, LF 2016-06-21 § 63 c).

Landstingsstyrelsens yttrande

Landstingsstyrelsen fastställde 2016-06-22 § 193 Primärvårdsprogram 2017, att gälla från och med 2017-01-01.

I avsnitt 2.5, Utvidgat Barnhälsovårdsprogram, står följande:

”2014 kom en ny vägledning för barnhälsovård från Socialstyrelsen.

Syftet med denna vägledning är att ge kunskaps- och handläggningsstöd för yrkesverksamma i barnhälsovården, samt beslutsstöd för beslutsfattare i arbetet med att utveckla och genomföra hälsovårdsprogram för barn.

Ett viktigt syfte är att bidra till en mer jämlik barnhälsovård över landet.

Trots att den svenska barnhälsovården ofta beskrivs som generell och likartad är det visat sedan tidigare att det finns stora skillnader i landet vad gäller såväl utbud och metoder som uppföljning.

Långsiktiga effekter av att inte införa det nya barnhälsovårdsprogrammet kan innefatta ojämlik hälsa, fetma och psykisk ohälsa. Dessa symptom ses redan nu bland ungdomar i Västmanland. (Liv och Hälsa Ung 2014)

Med ovanstående som grund föreslås en utvidgning av BHV-programmet med

8-mån hembesök: Stor nytta att möta familjen på hemmaplan i denna ålder, mycket som händer i utvecklingen, barnsäkerhet, m.m. Idag får de hembesök när barnet är nyfött.

3-års teambesök (Läkare+sköterska): Många viktiga saker att fånga upp vid läkarbesök: Övervikt, utvecklingsrubbingar, psykosociala faktorer.”

De hembesök som motionärerna föreslår införs alltså efter årsskiftet 2016/17.

I ärendet yrkar

Malin Gabrielsson yrkar bifall till motionen.

Hans Jansson yrkar bifall till beredningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de båda yrkandena mot varandra och finner att landstingsstyrelsen beslutat enligt Hans Janssons yrkande.

Landstingsstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut

1. Motionen anses besvarad.

Reservation

Tomas Högström, Maria Dellham, Jenny Landernäs, Helena Hagberg, Birgitta Andersson och Malin Gabrielsson reserverar sig till förmån för Malin Gabrielssons yrkande.

Vid protokollet

Christina Ersson, mötessekreterare

Justerat 2016-11-09

Denise Norström

Ordförande

Helena Hagberg

Justerare

Att justeringen tillkännagivits på landstingets anslagstavla
2016-11-10 intygas:

Christina Ersson